

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για
το νομοσχέδιο «Ο περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και
Άλλων Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος	Χρίστος Χριστοφίδης
Χρύσης Παντελίδης	Σωτήρης Ιωάννου
Χάρης Γεωργιάδης	Ηλίας Μυριάνθους
Ονούφριος Κουλλά	Σταύρος Παπαδούρης
Σάβια Ορφανίδου	Μη μέλη της επιτροπής:
Άριστος Δαμιανού	Αλέκος Τρυφωνίδης
Αντρέας Καυκαλιάς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 5 Φεβρουαρίου και 8 Απριλίου 2024. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου (ΣΑΕΚ) και του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών (ΠΣΕΑΔ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, ώστε να καταστεί δυνατή η ίδρυση και λειτουργία εγγυητικού ταμείου για την προστασία και αποζημίωση των αντισυμβαλλομένων και των δικαιούχων ασφάλισματος, σε περίπτωση εκκαθάρισης ασφαλιστικής επιχείρησης η οποία ασκεί εργασίες ασφάλισης ζωής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, με το νομοσχέδιο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η σύσταση οργανισμού αποζημίωσης υπό τη μορφή νομικού προσώπου περιορισμένης ευθύνης διά εγγυήσεως με την επωνυμία «Εγγυητικό Ταμείο Ασφάλισης Ζωής» (Ταμείο), με σκοπό την καταβολή αποζημιώσεων σε περίπτωση εκκαθάρισης ασφαλιστικής επιχείρησης που δραστηριοποιείται στον τομέα ασφάλισης ζωής.
2. Η σύναψη βασικής συμφωνίας μεταξύ του Ταμείου και του Εφόρου Ασφαλίσεων, στην οποία θα καθορίζονται οι όροι λειτουργίας, η διαδικασία υποβολής αίτησης και καταβολής αποζημίωσης, το ύψος πληρωμής ανά ασφαλιστήριο και ανά δικαιούχο, η χρηματοδότηση του Ταμείου, καθώς και οι τρόποι καταβολής των εισφορών των μελών του.
3. Ο διορισμός εκκαθαριστή από το Ταμείο και οι αρμοδιότητες αυτού.
4. Η μη κάλυψη από το Ταμείο απαιτήσεων αποζημίωσης από ασφαλίση που προβάλλονται από πρόσωπο που διετέλεσε ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής επιχείρησης την τελευταία πενταετία, από πρόσωπο το οποίο έχει ευθύνη ή συνείσφερε στην επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης ασφαλιστικής επιχείρησης, καθώς και από νομικά πρόσωπα.

Στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου επί της αρχής, οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Συνεπεία της μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών για τη δημιουργία ενιαίου σχεδίου ασφαλιστικών εγγυήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της θέσης ορισμένων κρατών μελών για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία εθνικών εγγυητικών σχεδίων ανάλογα με τις ανάγκες και τα δεδομένα κάθε κράτους

μέλους, η κυβέρνηση αποφάσισε να προωθήσει το υπό αναφορά νομοσχέδιο.

2. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην κάλυψη των αντισυμβαλλομένων και των δικαιούχων ασφαρίσματος κλάδου ζωής, σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η μεταβίβαση σε άλλη ασφαλιστική επιχείρηση του χαρτοφυλακίου ζωής ασφαλιστικής επιχείρησης η οποία βρίσκεται σε εκκαθάριση. Με τον τρόπο αυτό διατηρείται η εμπιστοσύνη των πολιτών στην ασφαλιστική βιομηχανία, σε περίπτωση κατάρρευσης ασφαλιστικής επιχείρησης του κλάδου ζωής.
3. Μέλη του Ταμείου θα είναι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με άδεια λειτουργίας στον κλάδο ζωής που έχουν την έδρα τους στη Δημοκρατία, τα υποκαταστήματα στη Δημοκρατία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτων χωρών που έχουν άδεια λειτουργίας στον κλάδο ζωής, καθώς και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν δικαίωμα ελεύθερης εγκατάστασης στη Δημοκρατία και έχουν άδεια λειτουργίας στον κλάδο ζωής, εφόσον αυτές δεν καλύπτονται από αντίστοιχα εγγυητικά κεφάλαια στη χώρα εγκατάστασής τους για τις εργασίες που εκτελούν στη Δημοκρατία.
4. Το Ταμείο, το οποίο θα χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από τα μέλη του, χωρίς επιπρόσθετη χρέωση στους συμβαλλόμενους καταναλωτές, έχει σχεδιαστεί με τρόπο, ώστε να καλύπτει μεν τους δικαιούχους, αλλά να μην επιφέρει οποιοδήποτε σημαντικό κόστος για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που συνεισφέρουν στο Ταμείο, σε βαθμό που να προκαλεί επιβάρυνση της οικονομικής τους κατάστασης.
5. Από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εξαιρείται ο κλάδος ασφάλισης ζωής ομαδικών συνταξιοδοτικών σχεδίων, για λόγους που άπτονται της διασφάλισης της βιωσιμότητας του Ταμείου και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που θα συνεισφέρουν σε αυτό.

Οι εκπρόσωποι του ΣΑΕΚ, οι οποίοι κατέθεσαν τις θέσεις του συνδέσμου και με γραπτό υπόμνημα, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 2024, αφού συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου, εισηγήθηκαν όπως:

1. για σκοπούς χρηστής διοίκησης και διαφύλαξης του κύρους του Ταμείου, η βασική συμφωνία που θα ρυθμίζει επιμέρους ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία του Ταμείου συναφθεί μεταξύ του Ταμείου και του Υπουργού Οικονομικών, αντί του Εφόρου Ασφαλίσεων, όπως ισχύει στην περίπτωση του Ταμείου Μηχανοκίνητων Οχημάτων (ΤΑΜΟ) και
2. περιληφθούν ρυθμίσεις, ώστε, σε περίπτωση που το Ταμείο δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, το κράτος να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ο σκοπός του Ταμείου για την καταβολή αποζημιώσεων.

Οι εκπρόσωποι του ΠΣΕΑΔ συμφώνησαν με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επισημαίνοντας ωστόσο την ανάγκη εξέτασης του ενδεχομένου κάλυψης από το Ταμείο και απαιτήσεων αποζημίωσης που προβάλλονται από νομικά πρόσωπα, μόνο στις περιπτώσεις που εργοδότες συνάπτουν ασφαλιστικά συμβόλαια για σκοπούς ομαδικής κάλυψης του προσωπικού τους.

Σε σχέση με τα τεθέντα ζητήματα, οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η μη περίληψη των νομικών προσώπων στις πρόνοιες του νομοσχεδίου εδράζεται στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), καθώς και στην ανάγκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του Ταμείου.
2. Παρ' όλο που ο κλάδος των ομαδικών συνταξιοδοτικών σχεδίων εξαιρείται από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών εξετάζει, σε συνεργασία με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εναλλακτικούς τρόπους

εξασφάλισής τους.

3. Ο καθορισμός του Εφόρου Ασφαλίσεων ως αρμόδιου για την υπογραφή της βασικής συμφωνίας εκ μέρους του κράτους, αντί του Υπουργού Οικονομικών, κατοχυρώνει την αποτελεσματική εποπτεία του Ταμείου, δεδομένης της εξειδίκευσης του εν λόγω αξιωματούχου επί του αντικειμένου.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου, μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων σχετικά με τη λειτουργία του Ταμείου μέσω της βασικής συμφωνίας, αντί μέσω του νομοσχεδίου, τη διασφάλιση της χρηματοδότησης του Ταμείου από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τη μη μετακύληση του κόστους στους καταναλωτές, το περιεχόμενο της βασικής συμφωνίας, καθώς και την πρακτική χρηματοδότησης αντίστοιχων εγγυητικών ταμείων σε άλλα κράτη μέλη.

Συναφώς, οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τόσο το νομοσχέδιο όσο και η βασική συμφωνία για τη λειτουργία του Ταμείου βασίζονται στο πρότυπο λειτουργίας του ΤΑΜΟ. Συνεπώς, το νομοσχέδιο καθορίζει το γενικό πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία του Ταμείου, ενώ τα επιμέρους ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία του, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων στον καθορισμό ανώτατου ποσοστού αποζημίωσης, στην επενδυτική πολιτική του Ταμείου και στη συνεισφορά των μελών στο Ταμείο, θα καθορισθούν στη βασική συμφωνία. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα γρήγορης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης ζητημάτων που ενδεχομένως να προκύψουν σε σχέση με τη λειτουργία του Ταμείου στο μέλλον.
2. Η βασική συμφωνία είναι υπό επεξεργασία σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ για την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύναψής της απαιτείται

προηγουμένως η ψήφιση του προτεινόμενου νόμου σε νόμο, προκειμένου να υφίσταται η σχετική νομική βάση.

3. Ενδεχόμενες τροποποιήσεις της βασικής συμφωνίας θα γίνονται κατόπιν συμφωνίας των δύο μερών και όχι μονομερώς από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις μέλη του Ταμείου.
4. Τα πλείστα αντίστοιχα εγγυητικά ταμεία άλλων κρατών μελών λειτουργούν στη βάση συνεισφορών των κατόχων ασφαλιστηρίων, οι οποίες επιβάλλονται επί των ασφαλιστηρίων τους. Ωστόσο, στην περίπτωση της Κύπρου, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, προς αποφυγή επιβάρυνσης των καταναλωτών, έχουν επιλέξει όπως κατά το αρχικό στάδιο λειτουργίας του Ταμείου αυτό να στηριχθεί οικονομικά μέσω των ιδίων κερδών τους.

Σε σχέση με το ζήτημα της μη επιβάρυνσης των καταναλωτών με πρόσθετες χρεώσεις για τη χρηματοδότηση του Ταμείου, οι εκπρόσωποι του ΣΑΕΚ δήλωσαν ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δεν προσεγγίζουν το ζήτημα με προσωρινότητα. Ειδικότερα, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη για τη λειτουργία του Ταμείου και λαμβάνοντας υπόψη ότι οποιαδήποτε πρόσθετη χρέωση στους πελάτες τους θα αποτελούσε κακή πρακτική, αποφάσισαν όπως απορροφήσουν οι ίδιες το κόστος χρηματοδότησης του Ταμείου, ειδικότερα κατά την πρώτη φάση λειτουργίας του.

Επ' αυτού επισημάνθηκε δε ότι, σε περίπτωση που, λόγω της καταβολής μεγάλων αποζημιώσεων σε δικαιούχους, απαιτηθεί μελλοντικά από το Ταμείο η αύξηση της συνεισφοράς των μελών του, ενδέχεται οι συνθήκες να προκαλέσουν και κάποια συνεπαγόμενη αύξηση στο ασφάλιστρο, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί στο παρόν στάδιο πρόθεση των ασφαλιστικών εταιρειών.

Η επιτροπή, στη βάση των όσων διημείφθησαν ενώπιόν της και αφού επισήμανε

την ανάγκη τροποποίησης επιμέρους προνοιών του νομοσχεδίου για σκοπούς καλύτερης σαφήνειας, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως μελετήσει τις εκφρασθείσες απόψεις και εισηγήσεις των εμπλεκόμενων φορέων και καταθέσει ενώπιόν της, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο, αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου.

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών, στη βάση της πιο πάνω θέσης της επιτροπής, κατέθεσε τέσσερα αναθεωρημένα κείμενα του νομοσχεδίου, με τελικό κείμενο κατατεθειμένο στις 26 Μαρτίου 2024. Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις αφορούν κυρίως στην υπογραφή της βασικής συμφωνίας από τον Υπουργό Οικονομικών, αντί από τον Έφορο Ασφαλίσεων, στην απαλοιφή προνοιών οι οποίες προβλέπουν για τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων από τον Έφορο Ασφαλίσεων που προκύπτουν από την έκθεση του εκκαθαριστή σε σχέση με το σύνολο του ποσού που καλείται να καλύψει το Ταμείο, καθώς και μικρής έκτασης νομοτεχνικές και λεκτικής φύσεως βελτιώσεις για σκοπούς σαφήνειας.

Σημειώνεται ότι οι εκπρόσωποι του ΣΑΕΚ και του ΠΣΕΑΔ συμφώνησαν επί του τελικού κειμένου του νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

16 Απριλίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.01.064.024-2023

ΣΧΚ/ΕΛ.Π/ΧΜ